

**मुंबई विद्यापीठ**  
**राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग**

माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ नियम ४ (१) (ख) मध्ये सूचित केल्यानुसार विभागाची माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करणेबाबत....

विभागाचे नाव : राष्ट्रीय सेवा योजना

विभाग प्रमुख/कार्यक्रम समन्वयक : प्रा. बाबासाहेब सदाशिव बिडवे

एक	:	राष्ट्रीय सेवा योजना ही केंद्र शासन व राज्य शासन पुरस्कृत महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी कार्यरत असलेली योजना असून सदर योजने अंतर्गत केंद्र शासन व राज्य शासनने निर्देशित केलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या सहभागाने विविध समाजसेवी उपक्रम राबविण्यात येतात. सदर योजना सन १९६९ पासून कार्यरत असून या योजनेअंतर्गत विद्यार्थी महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असताना समाजसेवेसाठी उपक्रम तसेच स्वतःचा व्यक्तीमत्व विकास होण्यासाठी विविध उपक्रम राबविण्यात येतात. 'Not Me But You' हे या योजनेचे बोधवाक्य असून ह्या योजनेअंतर्गत महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना "समाजसेवेतून व्यक्तीमत्व विकास" हे या योजनेचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. या योजनेअंतर्गत सहभागी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयीन शैक्षणिक वर्षात किमान १२० तास असे दोन वर्ष मिळून २४० तास व एका विशेष शिबिरात सहभागी होणे अपेक्षित आहे.		
दोन	:	अनु. क्र.	पदनाम	कार्य व कर्तव्ये
		१	कार्यक्रम समन्वयक (एक)	राष्ट्रीय सेवा योजना अंतर्गत केंद्र व राज्य शासनाच्या निर्देशाप्रमाणे योजना राबविणे. विद्यार्थी, शिक्षक इत्यादींसाठी विविध प्रशिक्षण, शिबिर व कार्यक्रम आयोजित करणे. महाविद्यालय स्तरावर नियमित कार्यक्रम व विशेष शिबिर आयोजनाची खात्री करणे तसेच भेटी देणे. विविध उपक्रमांचे अहवाल सादर करणे, केंद्र शासन, राज्य शासन व प्रशिक्षण संस्था यांच्यात समन्वय साधणे.
		२	कार्यक्रम अधिकारी (एक)	रा.से.यो. अंतर्गत विविध कार्यक्रमांची रूपरेषा आखणे, नियमित कार्यक्रम व विशेष शिबिर, विविध बैठका, अहवाल इत्यादी बनविण्यास कार्यक्रम समन्वयक यांना मदत करणे व कार्यालयीन कामकाज करण्यास कार्यक्रम समन्वयकांना सहकार्य करणे.
		३	कनिष्ठ टंकलिपिक (एक — कायमस्वरूपी) (तीन — हंगामी/रोजंदारी)	टिपण्णी टंकलेखन करणे, आवक—जावक पत्रव्यवहार सांभाळणे, राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकांची नोंदणी करणे, नियमित व विशेष शिबिर लेखे करून वित्त व लेखा विभागाला पाठवणे, माहिती अधिकाराचा मासिक अहवाल पाठविणे, १२० तास पुर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी परीक्षा भवनास पाठविणे, २४० तास पुर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र वाटप करणे इत्यादी प्रकारचे पत्रव्यवहार संबंधित कार्यालय व महाविद्यालयांशी करणे.
		४	शिपाई (एक — कायमस्वरूपी) (एक — हंगामी)	वरिष्ठांनी दिलेली कामे वेळोवेळी पूर्ण करणे, नस्ती तयार करून व्यवस्थित जतण करणे, आवक—जावक सांभाळणे, महाविद्यालयांचा पत्रव्यवहार, सरकारी कागदपत्रे व विविध विभागामार्फत प्राप्त दस्तावेज संबंधित नस्तीमध्ये फाईलींग करून ठेवणे, ऑफीसचे साधनसामुग्री ने—आण करणे, कार्यालय उघडणे—बंद करणे, वरिष्ठ अधिकारी, पाहुणे यांना चहापाणी देणे, इत्यादी.

तीन	:	कार्यक्रम समन्वयक संबंधित जिल्हा समन्वयक व महाविद्यालय कार्यक्रम अधिकारी व इतर पदाधिकारी यांच्याशी चर्चाविनिमय करून कार्यपध्दती ठरविणे तसेच पर्यवेक्षण व उत्तरदायित्व ठरविणे.
चर	:	केंद्र शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक पुस्तिकेप्रमाणे (NSS Manual) विभागाचे कार्य पार पाडणे.
पाच	:	केंद्र शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक पुस्तिकेप्रमाणे मुंबई विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागासाठी कार्य पुस्तिका बनविण्यात आली असून त्याप्रमाणे कार्य करणे. सदर कार्यपुस्तिका राष्ट्रीय सेवा योजना <a href="http://www.nssmu.org.in">www.nssmu.org.in</a> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.
सहा	:	महाविद्यालयाकडून आलेला पत्रव्यवहार, नोंद विद्यार्थ्यांची यादी Enrollment List, १२० तास पुर्ण स्वयंसेवकांच्या यादया, २४० तास पुर्ण स्वयंसेवकांच्या यादया महाविद्यालयाकडून प्राप्त नियमित कार्यक्रम व विशेष शिबिर उपक्रमांचे लेखे इत्यादी दस्तावेजांची नोंद ठेवणे.
सात	:	धोरण ठरविण्यासाठी व त्याची अमंलबजावणी करण्यासाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे माननिय कुलगुरू यांचे अध्यक्षतेखाली सल्लागार समितीचे गठण केले असून समितीच्या निर्णयाप्रमाणे विभागाचे कामकाज करणे.
आठ	:	उपरोक्त क्रमांक सात नुसार सल्लागार समितीमध्ये केंद्र शासनाचे प्रतिनिधी, राज्य शासनाचे प्रतिनिधी, प्रशिक्षण संस्थेचे प्रतिनिधी, शिक्षण विभागाचे प्रतिनिधी, जिल्हा प्रशासनाचे प्रतिनिधी, शिक्षक प्रतिनिधी, प्राचार्य प्रतिनिधी, विद्यार्थी प्रतिनिधी, स्वयंसेवी संस्था व युवक मंडळाचे प्रतिनिधी, वित्त व लेखा अधिकारी, कुलसचिव, कार्यक्रम समन्वयक इत्यादींचा सहभाग असलेल्या सल्लागार समितीच्या बैठकित झालेल्या निर्णयानुसार कामकाज करणे. सदरचे निर्णय सर्व समिती सदस्यांना वितरीत केले जातात.
नऊ	:	क्रमांक १ व २ चे अवलोकन करावे.
दहा	:	महाराष्ट्र शासन व मुंबई विद्यापीठ नियमा प्रमाणे.
अकरा	:	योजनांचा तपशिल, अंदाजे खर्च व शासनाकडून अपेक्षित अनुदान याचा तपशिल रा. से.यो. सल्लागार समितीच्या बैठकीमध्ये मांडण्यात येतो.
बारा	:	राष्ट्रीय सेवा योजना केंद्र शासन, राज्य शासन व विद्यापीठ प्रशासन यांचे निर्देशाप्रमाणे.
तेरा	:	राष्ट्रीय सेवा योजना अंतर्गत जिल्हा व विभागीय महाविद्यालयीन उपक्रमाच्या सुनियोजनासाठी जिल्हा व विभागीय समन्वयक यांची नियुक्ती केली असून त्यांचा तपशिल खालीलप्रमाणे :
		<p>डॉ. सतीश स.कोलते – जिल्हा समन्वयक – मुंबई शहर विभाग के.सी. महाविद्यालय, चर्चगेट.</p> <p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. विजय एम. गावडे, विद्यालंकार स्कुल ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी, वडाळा</li> <li>● प्रा. सुरेखा गुप्ता, गुरुनानक खालसा महाविद्यालय, माटुंगा</li> <li>● प्रा. किर्तीकुमार पिंपळीस्कर, अकबर पिरबॉय महाविद्यालय, ग्रांटरोड</li> </ul> <p>डॉ. श्रीमती. स्वाती देसाई, जिल्हा समन्वयक – मुंबई पश्चिम विभाग पी.डी. लायन्स महाविद्यालय, मालाड.</p> <p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● डॉ. सतीश नारींगेकर, एल.एस. रहेजा महाविद्यालय, सांताक्रुझ</li> <li>● प्रा. ताशफीया शेख, पाठक—गाला महाविद्यालय, सांताक्रुझ</li> <li>● प्रा. सुरेश लोकरे, निरंजन मजिठिया महाविद्यालय, कांदीवली</li> <li>● प्रा. केतन रावल, एम.पी.व्ही. वालिया महाविद्यालय, बोरिवली (प)</li> </ul> <p>श्री. रॉयल डिसोजा, जिल्हा समन्वयक – मुंबई मध्य विभाग व नवी मुंबई डॉन बास्को इंस्टीटयुट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कुर्ला</p>

	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. संजय प्रेमचंदानी व्ही.ई.एस. महाविद्यालय, चेंबुर</li> <li>● प्रा. अशोक पुजारी, एन.ई.एस. रत्नम महाविद्यालय, भांडुप</li> <li>● प्रा. महेश बिराजदार, एस.आय.ई.एस. ग्रॅज्युएट स्कुल ऑफ टेक्नॉलॉजी, नेरूळ</li> </ul> <p>प्रा. विशाल सावंत, जिल्हा समन्वयक — पालघर जिल्हा विवा महाविद्यालय, विरार (प)</p>
	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. विवेक कुडू, सोनोपंत दांडेकर महाविद्यालय, पालघर</li> <li>● प्रा. एस.एस. खांडेकर, एस.एस.एस.एस. कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, वाडा</li> </ul> <p>प्रा. जिवन पी. विचारे, जिल्हा समन्वयक — ठाणे जिल्हा एल.डी. सोनावणे महाविद्यालय, कल्याण (प)</p>
	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● डॉ. किरण पारीया, बी.एन. बांडोडकर महाविद्यालय, ठाणे</li> <li>● प्रा. धनंजय वानखेडे, प्रगती महाविद्यालय, डोंबिवली</li> <li>● प्रा. संजय चौधरी, साकेत महाविद्यालय, कल्याण</li> <li>● प्रा. निलेश कारभारी, एस.एस.टी. महाविद्यालय, उल्हासनगर</li> <li>● प्रा. दिपक नायर, समादिया महाविद्यालय, भिवंडी</li> </ul> <p>डॉ. एस.आर. कान्हेकर, जिल्हा समन्वयक — रायगड जिल्हा भाऊसाहेब नेने महाविद्यालय, पेण</p>
	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. श्रीमती. व्ही.एम. ठिगळे, दादासाहेब लिमये महाविद्यालय, कळंबोली</li> <li>● डॉ. एस.डी. तुपारे, आनंदीबाई प्रधान विज्ञान महाविद्यालय, नागोठणे</li> <li>● डॉ. बी.जी. राजभोज, सुंदरराव मोरे महाविद्यालय, पोलादपुर</li> </ul> <p>प्रा. राहुल मराठे, जिल्हा समन्वयक — रत्नागिरी जिल्हा कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, लांजा</p>
	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. सुशिल एम.साळवी, नवनिर्माण शिक्षण संस्था, कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, कुवरबाव, रत्नागिरी</li> <li>● प्रा. युवराज आर.पाटील, खरे-ठेरे महाविद्यालय, गुहाघर</li> <li>● प्रा. विनोद साळुंखे, तुकाराम भाऊराम कदम महाविद्यालय, खेड, रत्नागिरी</li> </ul> <p>डॉ. के.एम. कोतवाल, जिल्हा समन्वयक — सिंधुदुर्ग जिल्हा कणकवली महाविद्यालय, कणकवली, सिंधुदुर्ग,</p>
	<p>✓ विभाग समन्वयक</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● प्रा. एस.के. बांभुळकर, कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, ओरस, कुडाळ</li> <li>● प्रा. शंकर पी. वेल्हाळ, रावसाहेब गोगटे महाविद्यालय, बांदा, सावंतवाडी</li> </ul>
चौदा	: राष्ट्रीय सेवा योजनेचे संकेतस्थळ — <a href="http://www.nssmu.org.in">www.nssmu.org.in</a> या संकेतस्थळावर विविध परिपत्रक इत्यादी माहिती उपलब्ध आहे.
पंधरा	: क्रमांक चौदाप्रमाणे

सोळा	:	अनु. क्र.	कार्यक्षेत्र	(अ) पद निर्देशित अपिलीय प्राधिकारी	(ब) पद निर्देशित माहिती अधिकारी	(क) पद निर्देशित सहायक माहिती अधिकारी
		१	राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग	डॉ. एम.ए. खान, कुलसचिव, दूरध्वनी क्रमांक २२६५६९५३, २२७०२३४४, कक्ष क्रमांक १०६, पहिला माळा, मुंबई विद्यापीठ, फोर्ट, मुंबई — ४०००३२.	कार्यक्रम समन्वयक, दूरध्वनी क्रमांक — २२८७३६९६ राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, विद्यापीठ विद्यार्थी भवन, दुसरा माळा, 'बी' रोड, चर्चगेट, मुंबई — ४०० ०२०.	कार्यक्रम अधिकारी दूरध्वनी क्रमांक — २२८७३६९६ राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, विद्यापीठ विद्यार्थी भवन, दुसरा माळा, 'बी' रोड, चर्चगेट, मुंबई — ४०० ०२०.
सतरा	:	राष्ट्रीय सेवा योजनेची माहिती, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे संकेतस्थळ — <a href="http://www.nssmu.org.in">www.nssmu.org.in</a> या संकेतस्थळावर विविध परिपत्रक इत्यादी माहिती उपलब्ध आहे.				

प्रा. बाबासाहेब सदाशिव बिडवे  
कार्यक्रम समन्वयक  
राष्ट्रीय सेवा योजना  
मुंबई विद्यापीठ